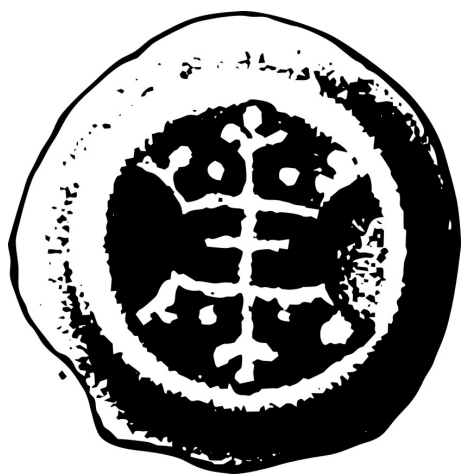




3. Folkungowie i obce panowanie

MAGNUS VII	412
HAAKON VI	416
OLAF IV	418
UNIA KALMARSKA	420
KAROL I KNUTSSON	420
OLDENBURGOWIE	421
CHRYSTIAN FRYDERYK	424
GOTTORPOWIE I BERNADOTTE	426



Magnus VII

PANUJE W LATACH
1319–1355

*

ZOB. TAKŻE: Magnus II
KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 3.

Ojciec: ERYK MAGNUSSON

Był on synem MAGNUSA I LADULÅSA (KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 3.), w którego biogramie został opisany.

Matka: INGEBORGA HAAKONSDATTER

Była córką Haakona V Długonogiego z drugiego małżeństwa, urodziła się w 1301. Po śmierci męża (1318) otrzymała tytułem oprawy wdowiej Västergötland, Sönderhalland oraz Värmland jako samodzielne lenna (1318), natomiast po wstąpieniu jej syna na trony Norwegii i Szwecji (1319) objęła wspólnie z królową Jądwigą Holsztyńską (wdową po Magnusie I Ladulåsie) regencję w obu państwach. 21 czerwca 1327 poślubiła KNUTA PORSE, w listopadzie 1326 mianowanego księciem Sönderhallandu, Samsö i Kalundborgu, a 11 listopada 1329 księciem Estlandu (Estonii) (zm. 30.05.1330) i miała z nim dwóch synów, HAAKONA i KNUTA, książąt Sönderhallandu (obaj zmarli w 1350 podczas epidemii dżumy). Despotyczne rządy Ingeborgi przyczyniły się wkrótce do utraty przez nią władzy (1332). Do czasu osiągnięcia pełnoletności przez synów z drugiego mariażu sprawowała w ich imieniu regencję w Sönderhallandzie, a po śmierci chłopców została tam uznana suwerenną władczynią. Zmarła w dniu 17 czerwca krótko po 1360, być może w 1361.

Siostra Magnusa VII:

1 EUFEMIA, matka ALBRECHTA MEKLEMBURSKIEGO (KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 4.).

*

Przydomek SMEK (PIESZCZOTLIWY) zyskał dzięki niechętej mu św. Brygidzie z Vadstena, a nawiązywał on do nietypowych preferencji seksualnych króla. Urodził się w 1316. Po śmierci Haakona V

Długonogiego w 1319 został królem Norwegii, a w latach 1319–63 zasiadał na szwedzkim tronie jako MAGNUS II. Rządy w imieniu nieletniego króla sprawowały początkowo jego matka i babka (zm. 1324–26). W 1332 nastąpiło usamodzielnienie Magnusa, który przejął osobiste rządy nad oboma królestwami. 21 lipca 1336 w kościele św. Mikołaja (Storkyrkan) w Sztokholmie arcybiskup uppsalski Piotr (Petrus) Filipsson koronował go na króla Szwecji i Norwegii. 15 sierpnia 1343 podczas zjazdu możnych, który miał miejsce w zamku Varberg (Halland), powołał młodszego syna Haakona na swojego koregenta w Norwegii, natomiast 6 grudnia 1344 uczynił starszego syna Eryka współrządcą w Szwecji, nadal jednak sprawował faktyczną władzę. Po upełnoletnieniu Haakona w sierpniu 1355 przekazał mu tron Norwegii, zatrzymał jednak północną część kraju z Tønsbergiem, Islandią, Orkadami, Sztetlandami, Wyspami Owczymi i Hålogalandem. Po utracie tronu szwedzkiego (1363) rezydował w Norwegii. 3 marca 1365 podczas bitwy pod Enköping dostał się do niewoli króla Albrechta Meklemburskiego (KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 4.), który osadził go w zamku sztokholmskim; odzyskał wolność w sierpniu 1371 po rezygnacji z praw do szwedzkiej korony i powrócił do Norwegii. Utonął 1 grudnia 1374 podczas katastrofy swojego okrętu w okolicach Bergen. Królewskie ciało przewieziono do Szwecji i złożono w opactwie cysterskim w Varnhem.

Małżonka Magnusa VII:

Poślubiona 5 listopada 1335 w Tønsbergu:

BLANKA Z NAMUR

Była ona córką Jana z Flandrii, hrabiego Namur, potomka rodu Dampierre, i jego drugiej żony Marii, córki Filipa d'Artois, seniora Conches. Urodziła się ok. 1320 i w lipcu (może 22 lipca) 1336 w kościele św. Mikołaja (Storkyrkan) w Sztokholmie została koronowana przez arcybiskupa Piotra (Petруса) Filipssona na królową małżonkę Szwecji i Norwegii. Niepopularna w Szwecji, oskarżana o otrucie syna Eryka, a przez św. Brygidę potępiona publicznie za rozwiązłość, w 1358 przeniosła się do Norwegii i osiadła w Tønsbergu. Stąd administrowała prowincjami Vestfold i Skienssysła. Zmarła jesienią 1363 w Kopenhadze, gdzie ba-

wiła na uroczystościach zaślubin młodszego syna Haakona. Została zapewne pochowana w kościele NMP (dziś św. Benedykta) w Ringsted.

Dzieci Magnusa VII i Blanki (1–3):

- 1 ERYK MAGNUSSON | KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 3.
- 2 HAAKON VI | s. 416
- 3 Król Magnus i Blanka z Namur dochowali się również TRZECH LUB CZTERECH CÓREK. Prawdopodobnie zmarły w dzieciństwie.



Haakon VI

PANUJE W LATACH
1355–1380

*

ZOB. TAKŻE: Haakon Magnusson
KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 3.

Ojciec: MAGNUS VII | s. 412

Matka: BLANKA Z NAMUR | s. 414

Rodzeństwo: BIOGR. MAGNUSA VII

*

Urodził się w sierpniu (ok. 15.08) 1340. Na mocy postanowień traktatu z Varbergu (15.08.1343) Magnus VII zobowiązał się przekazać mu tron norweski, kiedy Haakon dojdzie do pełnoletniości. Nastąpiło to w sierpniu 1355 i wówczas książę wstąpił na tron Norwegii, choć Magnus zatrzymał w swoim ręku północną część tego kraju. W latach 1362–63 był koregentem ojca w Szwecji. Zmarł w trakcie przygotowań do wyprawy na Szwecję na przełomie sierpnia i września lub 1 maja 1380 na zamku w Oslo i został pochowany w zrujnowanym w XVI w. kościele mariackim (Mariakirken) tamże.

Małżonka Haakona VI:

Poślubiona w kwietniu (ok. 9.04) 1363 w kościele Panny Marii (obecnej katedrze) w Kopenhadze:

MAŁGORZATA I | KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 3.

Syn Haakona VI i Małgorzaty I:

1 OLAF IV | s. 418

Olaf IV

PANUJE W LATACH
1380–1387

*

ZOB. TAKŻE: Olaf II
KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 2.

Ojciec: HAAKON VI | s. 416

Matka: MAŁGORZATA I | KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 3.

*

Urodził się w grudniu 1370. Po śmierci dziada 3 maja 1376 w Slagelse na wyspie Zelandii został obwołany królem Danii, zaś śmierć ojca w 1380 uczyniła go władcą Norwegii – od tego czasu aż do 1814 oba te kraje łączyła unia. Z uwagi na nieletniość króla, w obu państwach regentką była jego matka, Małgorzata. W grudniu 1385 Olaf osiągnął pełnoletność, realna władza pozostała jednak w rękach matki; tego samego dnia przyjął tytuł „dziedzica Szwecji”. Zmarł nagle 3 sierpnia 1387 w zamku Fæsterbo i spoczął u cystersów w Soro.

*

Po jego śmierci Małgorzata została obwołana „prawowitą panią i władczynią” Norwegii; za jej panowania Norwegia stała się częścią unii kalmarskiej.

UNIA KALMARSKA

(BIOGRAMY: KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 3.)

Małgorzata I
1387–1389 (1412)

Eryk III Pomorski
1389–1442

Krzysztof Bawarski
1442–1448

* * *

Karol I Knutsson
1449–1450

BIOGRAM: Karol II Knutsson
KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 4.

OLDENBURGOWIE

(BIOGRAMY: KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 4.)

Chrystian I
1449, 1450–1481

Jan (Hans)
1483–1513

Chrystian II
1513–1523

Fryderyk I
1523–1533

Chrystian III
1534–1559



Fryderyk II
1559–1588

Chrystian IV
1588–1648

Fryderyk III
1648–1670

Chrystian V
1670–1699

Fryderyk IV
1699–1730

Chrystian VI
1730–1746



Fryderyk V
1746–1766

Chrystian VII
1766–1808

Fryderyk VI
1808–1814

Chrystian Fryderyk

PANUJE

1814

*

BIOGRAM: Chrystian VIII

KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 4.

*

11 maja 1813 został mianowany namiestnikiem Norwegii. Z początkiem 1814 Norwegowie zdetronizowali króla Fryderyka VI, proklamowali niepodległość i 16 lutego 1814 ofiarowali Chrystianowi Fryderykowi urząd regenta. 17 maja 1814 został on wybrany królem Norwegii i tego samego dnia zaprzysiął konstytucję. Zgodnie z traktatem z Moss (14.08.1814) zmuszony był abdykować, co uczynił 10 października 1814, po czym na zawsze opuścił Norwęgę. Od 1839 panował w Danii.

*

Na mocy postanowień traktatu z Moss Norwegia przeszła pod panowanie szwedzkie.

GOTTORPOWIE I BERNADOTTE

(BIOGRAMY: KRÓLOWIE SZWECJI,
CZĘŚCI 7. I 8.)

Karol II
1814–1818

Karol III Jan
1818–1844

Oskar I
1844–1859

Karol IV
1859–1872

Oskar II
1872–1905

